

**Avgvstini Barbosæ, V. I. D. Lvsitani, Protonotarii
Apostolici, & sacrae Congregationis Indicis Consultoris,
Nunc Electi Episcopi Vgentini, Tractatus De Canonicis, Et
Dignitatibus, Aliisque ...**

Barbosa, Agostinho

Lugduni, 1658

14 Canoniatuum, & Præbendarum prouisio ad quos spectet.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98570](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98570)

optamus, quàm ut tot Regna, & Nationes, quæ à Deo bonorum omnium auctore habes pacatas, & tranquillæ, unico filio tuo, & nepotibus tradas, & relinquant. Audi non tam blanda, & benevolentia specie fucata, quàm vera, & salutaria. Fallant, & falluntur qui in Ecclesiastica iurisdictione minuenda ius tuum retinere, & utilitati tue feruire se iactant. Errauerunt ab utero, loquuti sunt falsa, & siue scientes, siue imprudentes magnis malis, & quod dicere necesse est, Regno euertendo viam muniunt. Nemo te magis Christianæ Reip. calamitates nouit, nemo prudentius de illis te uno iudicare potest, qui iudicio abundas, & diuturno maximarum rerum usu excellis. Reuoca quesumus ad animum tuum superiorum temporum memoriam. An non hæc summa ingentem malorum segetem ediderunt? An non per has rimas, & per hos cuniculos hereses ingressæ, longè latèque peruagatæ sunt. An non ex illis veluti fauillis maxima sunt incendia incitata? Quibus Regna & Prouinciæ quamplures miserandum in modum conflagrarunt. Nimitiam nos experientia docuit; Vbi ius Ecclesiasticum læditur, ubi Apostolica Sedis auctoritas labefactatur; ubi Dei ministris debitus honor, & reuerentia non habetur; ubi denique quæ Dei sunt, Deo non redduntur, ibi Regum potestatem, Regnorum quietem, populorum obedientiam, Religionis integritatem diu consistere non posse. Agè igitur, si charissime, pro tua pietate, & equitate, proque tua perpetua erga hanc Apost. Sedem obseruantiam, cuius te obedientissimum filium esse ad hæc Beatorum Apostolorum sacra cœnopa, tanquam in totius Orbis terræ theatro per Legatos, & Oratores tuos toties professus es, Cura & effice omnino, ut ministri tui se intra suos limites contineant, neque in Ecclesiastici iuris fines irrumpant, neque verbo tantum, & lingua, sed opere, & veritate se Catholicos præsentent, & obediētes Romanæ Ecclesiæ, ne forte aliquando illud de eis meritò dicatur: Populus hic labiis me honorat, cor autem eorum longè est. Neque enim Deus irrideri potest. Quod si animaduertimus eos obdurare corda sua, &

Vos mitioribus medicamentis, & spiritalitatis parum (quod absit) proficere, cogemur virgam arripere, & ea potestate uti, quam dedit nobis Deus in adificationem Ecclesiæ Catholice, ut in die tremendi iudicii ante tribunal Christi, & Pastoralis Officii nostri, & animarum nobis creditarum, & tuæ in primis fili Rex, cuius salutem ex intimo corde concupiscimus, rationem reddere possimus. Sed quemadmodum facile de tua Majestate nobis persuademus, multa, te inscio, fieri à ministris tuis, ita confidimus ea tibi nequaquam probari, ac propterea ea statim mandata hoc de genere daturum, quibus tam grauià incommoda penitus remoueantur, neque à Nobis necessario acriora sint remedia adhibenda. Scripsimus de hoc etiam negotio, quod Nobis valde cordi est, dilecto filio nostro Alberto Cardinali nostro & Apostolicæ Sedis in eodem Portugalliæ Regno Legato à latere, & propterea ad Venerabilem Fratrem Camillum Patriarcham Alexandrinum nostrum Apostolicum Nuntium apud Maiestatem tuam, qui tecum coram uberior ager, cui propterea ut fidem cumulatam habeas, à te requirimus. Datum Romæ apud SS. Apostolos sub annulo Piscatoris die 2. Augusti 1594. Syluius Antonian.

CAPVT XIV.

Canonicatum, & Præbendarum prouisio ad quos spectet.

SUMMARIVM.

- 1 Canonicatum, seu præbendarum Ecclesiæ Cathedralis prouisio ad quem, seu quos pertineat, non est expreso iure cautum.
- 2 Prouisio Præbendarum in Cathedralibus ex communi Doctorem sententia est simultanea Episcopi, & Capituli.
- 3 Prouisio Præbendarum in Cathedralibus, licet ad Episcopum, & Capitulum simul pertineat, tamen vno illorum impedito, vel conferre nolente, alter refert validè.
- 4 Prouisio Præbendarum in Cathedralibus non debet fieri per Episcopum, & Capitulum collegialiter.

§ Digni

- 5 Dignitates Ecclesiarum Cathedralium sunt simultanea collationis Episcopi, & Capituli.
- 6 Portiones, & dimidia Portiones Ecclesie Cathedralis sunt simultanea collationis Episcopi, & Capituli.
- 7 Collationibus simultaneis Episcopi, & Capituli tantam potestatem habet Episcopus solus per se, quantam habet totum Capitulum, & e contra.
- 8 Vox Episcopi, vel alterius Pralati tanta est, quanta solius Capituli, quando de iure speciali ius eligendi spectat ad Episcopum, & Capitulum simul, vel ad Prælatum, & Capitulum, non ita quando de iure communi electio spectat ad Prælatum, & Capitulum.
- 9 Beneficia simultanea collationis si Episcopus conferat uni, & Capitulum alteri, neutra collatio valebit, quia adinuicem se impediunt.
- 10 Papa prouiso de beneficiis simultanea collationis in casu discordie inter Episcopum, & Capitulum, est valida.
- 11 Capitulum tradendo possessionem prouiso ab Episcopo de beneficio simultanea collationis, an censetur etiam ipsum conferre, remissum.
- 12 Episcopus si in collatione beneficii simultanea collationis expresserit se conferre vigore alternatiue, Capitulum tradendo possessionem non potest intelligi, quod contulerit.
- 13 Sede Episcopali vacante collatio stante simultanea, spectat ad Capitulum iure proprio.
- 14 Regula 2. aliàs 3. Cancell. non capit beneficia spectantia ad collationem Capituli.
- 15 Collegiata Ecclesie secularis Canonicatus, seu Prabende vacantes spectant ad electionem, & presentationem Pralati inferioris, & Capituli eiusdem Ecclesie Collegiatae, & ad institutionem Episcopi de iure communi.
- 16 Administratio in Collegiatis Ecclesiis spectat simul ad omnes.
- 17 Forma cap. quia propter, de elect. non requiritur in Canonicatum, & Dignitatum prouisionibus faciendis.
- 18 Ecclesia non viduatur per inferiores.
- 19 Canonici votantes in Capitulo non extra votare debent.
- 20 Consuetudine, seu prescriptione, vel statuto introduci potest, quod Prabende collatio in Cathedralibus ad solum Episcopum, vel e conuerso ad solum Capitulum spectet.
- 21 Collatio Prabendarum, & Canonicatum quando ad Episcopum tantum spectat, vacationes in mensibus Ianuarij, Februarij, Aprilis, Maij, Iulij, Augusti, Octobris, & Nouembris, ad Papam spectant.
- 22 Alternatiue gratia gaudens Episcopus si resideat apud Ecclesiam, aut Diocesim suam verè, & personaliter, in mensibus Februarij, Aprilis, Iunij, Augusti, Octobris, & Decembris, Canonicatus, & Prabendas vacantes prouidet.
- 23 Alternatiue non gaudet Episcopus absens etiam ex causa à Concilio approbata.
- 24 Alternatiue acceptione recepta in Dataria in aliquo mense Apostol. non incipit vltim illius nisi toto mense peracto, secus si in mense Ordinarij.
- 25 Menses Aprilis, & Octobris semel facti Apostol. propter absentiam Ordinarij, semper remanent Apostolici quamuis ipse reuertatur de nouo.
- 26 Menses Februarij, & Augusti semel per absentiam Ordinarij facti Apostolici tales esse non desinunt reuertente Ordinario ad suum Episcopatum.
- 27 Episcopus si initio mensis, vel per momentum abfuerit à sua Diocesi n. hil illi proderit, si eodem mense redeat antequam vacet beneficium quominus Papa de eo prouideat.
- 28 Episcopus si initio mensis præsens fuerit, & vacauerit beneficium, illudque vi alternatiue contulerit, moxque recesserit, nihilominus irrita erit illius prouisio, & Papa prouidebit.
- 29 Menses Iunij, & Decembris nunquam sunt Apostolici, quamuis Ordinarius nunquam resideat.
- 30 Canonicatus vacans de mense Septembris, Episcopo gaudente alternatiue, sed tunc temporis absente à sua Diocesi, an spectet ad Papam, pro Episcopo?
- 31 Ad Papam huiusmodi prouisionem spectare qui melius resoluant.
- 32 Respondetur contrariis, & num. 33. & 34. 35.
- 36 Prouisus ab Episcopo ad sua gratia validitatem nihil tenetur iustificare, quia prouidet Motu proprio Ecclesie, non autem personis.
- 37 Prouisus ab Ordinario quando agit ad exclusionem prouisi Apostol. de beneficio vti de reseruato ratione mensis, tenetur probare vacationem in mense Ordinario.
- 38 Ordinarij in prouisione non requiritur expressio beneficiorum, qua obtinet is, cuius prouisio.
- 39 Fructus beneficij collati ab Ordinario non exprimuntur in eius prouisione.
- 40 Episcopus non ponit clausulam Non obstantibus, &c.

41 Episcopi in collatione requiritur presentia duorum testium.

42 Forma collationis, quasit per Episcopum de Canonicatu, & Præbenda Ecclesiæ Cathedralis vacantibus per obitum, ponitur.

D quem, seu quos pertineat prouisio Canonicatum, seu Præbendarum Ecclesiæ Cathedralis, non est expresso iure cautum, vt probat Lotter. *de re benef. lib. 2. question. 21. numer. 9. & 10.* quia Iura omnia, quæ hac de re loqui videntur, vel loquuntur secundum consuetudinem, & ius speciale Ecclesiæ, de qua agebatur, vel narratiue, & ex suppositione factum possibile supponendo, non autem dispositiue, & ita loquuntur textus, si bene expendantur, in *cap. fin. de supp. neglig. Prel. & in cap. ea non fitur, de his, quæ sunt à Prelat. & in cap. postulat. de concess. Præbend. & in cap. à collatione, de appellat. in 6.* cum aliis in hac materia allegari solitis, & ideo non mihi visum fuit Iura expendere, quæ intentum probare non possunt, sed potius Doctores recensere, qui quæstionem hanc optime disputarunt. Quare Compstet. in *cap. cum Ecclesia Vulerana 31. de elect. quem sequuntur Sclu. de benef. par. 2. q. 22. casu 4. à num. 12. Duaren. de benef. lib. 3. cap. 4. Burlat. cons. 12. 6. num. 45. lib. 2. Quintanad. de Ecclesiast. lib. 1. cap. 5. numero 4.* existimauit prouisionem huiusmodi spectare ad Episcopum cum consensu Capituli.

2 At communis Doctorum sententia tenet ad Episcopum, & Capitulum simul spectare, & dici solere prouisionem præbendarum in Cathedralibus esse simultaneam Episcopi, & Capituli; quia Episcopus vt caput, & Canonici, vt membra constituunt in Ecclesia vnum corpus, *cap. nouit, de iis quæ sunt à Prelat.* Quare hanc partem tenent *glos. verb. postulat. in cap. cum Ecclesia Vulerana, glos. verb. communiter in d. cap. fin. de suppl. neglig. Prel. Federic. de Senis cons. 232. casus talis, in princ. Ioann. Andr. numero 24. in d. cap. cum Ecclesia vbi Panorm. col. 3. num. 8. Anan. num. 4. vers. nota quod in Ecclesia, Rebuff. de nominat. q. 8. numero 3. & cons. 60. Mandos. in reg. 8. Cancell. q. 14. ex num. 2. & cons. 28. numero 7. & cons. 29. numero 1. Franc. Marc. Delphin. decif. 109. num. 4. vol. 2. Camill. Borrel. in sum. decif. tom. 1. tit. 29. numero 22. Lotter. d. lib. 2. q. 21. num. 8. Peregr. cons. 28. num. 1. tom. 2. Rendina in prompt. recept. sent. tom. 1. tit. 4. num. 9. Nicol. Garc. de benef. part. 5. cap. 4. ex numero 13. Card. Tusch tom. 1. lit. A, concl. 35. ex numero 1. & lit. E, conclus. 261. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. glos. 45. numero 5. cum seqq. Aloyl. Ricc. in collect. decif. par. 4. collect. 1388. & secundum hanc Barbof. de Canonic. & Dignitatib.*

sententiam fuit sæpe sæpius in Rota tentum, & signanter apud Cassador. *decif. 22. de Præbend. & apud Pute. decif. 172. lib. 3. in vtraque edit. & apud Mant. decif. 56. num. 2. & apud Seraphin. decif. 980. numero 2. & 9. decif. 1296. numero 7. & decif. 1402. numero 4. & decif. 1091. numero 3. & apud Caualer. decif. 97. num. 2. & parte 1. recent. decif. 232. numero 2. cum seqq. & apud Greg. X V. decif. 95. num. 1. & in Vrgelen. optionis 10. Ianuarij 1622. coram bona mem. Remboldo, & decif. 124. numero 1. & decif. 683. num. 1. p. 1. & decif. 245. num. 2. p. 2. in posthum. Farin. alias p. 3. & 4. recent. & in Ferrariens. Canonicatus 11. Decembris 1624. coram bona memor. Vbaldo sen. Ferentil. ad decif. Burr. 805. n. 10. Quorum vno impedito alter solus 3 confert, Oldrad. cons. 200. Principium. Feder. de Senis cons. 1. numero 7. vers. præterea, Card. Tusch. tom. 3. lit. E, concl. 262. Flamin. Paris. de resignat. benef. lib. 7. q. 23. num. 39.*

Nam licet collatio, si ab altero eorum tantum fiat, nulla sit, tamen ex quo ius conferendi competit cuilibet in solidum, si vnus conferre nolit, censetur consentire collationi per alterum factæ, ex adductis per Gonzal. *d. glos. 45. an. 69. & Pute. decif. 116. lib. 3.* notabiliter dicit quod huiusmodi collatio non debet fieri per eos collegialiter, quia Episcopus, & Capitulum in hac prouisione considerantur vt duo corpora, quæ ad inuicem non confunduntur, & idem Pute. *decif. 62. de Præbend.* quem sequitur Lotter. *d. q. 21. num. 24.* tenet simultaneæ locum esse si conferat Episcopus solus, vel Capitulum solum; statim enim ius acquiritur prouiso, cum sufficiat alterum non contradicere; nam quamuis sit actus simultaneus, est tamen in solidum apud vtrumque, & sic diuiduus respectu exercitij; quocirca nihil est quin possit fieri separatim, Achil. *decif. 4. n. 9. & 10. de præbend.* Gonzal. *d. glos. 45. in princ. num. 52. Nicol. Garc. d. p. 5. c. 4. num. 42.* & hanc sententiam probauit Rota in *Tarracoen. sacristia 19. Martij 1602. coram Iusto, & apud Coccin. decif. 212. num. 4.* Et propterea dum explicatur per vnum, nec alius contradicit, remanet in statu validitatis, Achil. *d. decif. 4. num. 11.* etsi Papa interim conferat cum claus. *dummodo tempore data, &c.* quia per illam censetur præseruatum ius ex tali prouisione acquisitum quantumcunque ea prouisio possit videri imperfecta, Pute. *d. decif. 62. Lotter. d. q. 21. numero 26. & 27. vbi num. 28. post Seraphin. decif. 980. num. 11.* subdit quod si diuidatur exercitium istius iuris inter Episcopum, & Capitulum (vt fieri consuevit aut per turnum, aut per genera beneficiorum, vt scilicet Episcopus conferat vnum, & Capitulum conferat aliud genus, habebuntur istæ omnes prouisiones tanquam

G

simultaneæ

simultaneæ, & coniunctim factæ, quia licet exercitium sit diuiduum, non est tamen diuiduum ius illud potestatis, & num. 33. aduertit quod dum Episcopus confert solus, non statim interpretabimur eum voluisse facere collationem priuativè ad Capitulum, sed potius eidem Capitulo præservare ius suum, veluti actui traditionis possessionis implicitum.

4 In perquirenda verò ratione prædictæ principalis resolutionis laborant Doctores; quidam enim id constituunt in magna communione, quam habet Episcopus cum suo Capitulo, itaut dicantur constituere vnum corpus, d. cap. monit. referunt Bellam. decis. 69. numero 2. de Præbend. & Lotter. d. q. 21. num. 13. & 14. Alij, & melius, id evenire contendunt quod Præbendæ in Ecclesia Cathedrali præsumantur institutæ de bonis communibus Episcopi & Capituli, vnde siue de hoc expressè liqueat, siue præsumatur, videtur æquale ius utrique competere, ne aut Episcopus, aut Capitulum Canonicos minus gratos fortiaur, & hanc rationem posuit Abb. in cap. cum Ecclesia Vulturana, sub numero 8. vers. ego dicerem, de elect. quem probavit Præpos. in cap. 1. col. 7. vers. Panormit. dist. 22. & cum hac ratione transiit Rota apud Bellam. d. decis. 22. sub numero 1. vers. alio tempore, de Præbend.

5 Amplia supradictam resolutionem procedere etiam in Dignitatibus Ecclesiæ Cathedralis, glos. in verb. disponit. in d. cap. 1. dist. 22. Et bene resolvunt Cassal. decis. 22. sub numero 2. de Præbend. Rebuff. conf. 60. col. 2. vers. & licet varia, Rota in Barbastren. Archiepresbyt. 15. Iunii 1613. coram R. P. D. Pirouano, Nicol. Garc. d. parte 5. cap. 4. num. 20. vbi in addit. num. 21. plures Rotæ decisiones refert, Cavalier. decis. 238. à princ. vbi numero 2. aduertit quod potest induci diuersa, vel contraria consuetudo, & Nicol. Garc. d. loco n. 27. refert quod in multis Ecclesiis Hispaniæ, quamvis in Præbendis Capitula habeant collationem cum Episcopo, in prouisione tamen Dignitatum nihil habent, sed ad solum Episcopum spectat, vt in Ecclesia Burgen. Segobien. Carthaginen. & Abulen. nouissimè Theodos. Ruben. in singular. Rota tom. 2. pag. 2. circa stylum. §. 7. pag. 25. Lotter. d. quest. 21. num. 19.

6 Amplia etiam in Portionibus, & dimidiis Portionibus Ecclesiæ Cathedralis habere locum simultaneam Episcopi, & Capituli collationem vt pluries Rota iudicauit in decisionibus citatis per Gonzal. d. glos. 45. numero 42. & per Nicol. Garc. d. cap. 4. numero 21. & per Aloys. Ricc. d. collect. 1388. vers. nihilominus, & signanter decis. 683. r. 4. p. 1. recentissim. & in d. Barbastren. & in alia Parmen. beneficij 10.

Martij 1619. coram Card. Pamphilio iun. Quicquid dicat Lotter. d. quest. 21. numero 20. & 21.

Quamvis in aliis beneficiis suæ diocesis Episcopus vsque adeo super iure conferendi de iure communi fundatam habeat intentionem, cap. omnes Basilica, cap. nullus 16. q. 7. tam respectu beneficiorum existentium de tempore talis actus, quam erigendorum, Lotter. d. lib. 2. q. 21. à numero 77. nihilominus hoc nomine sibi locum vendicat in Canonicatibus, & Præbendis Cathedralis Ecclesiæ, cum in iis Episcopus non habeat hanc solidæ collationis vniuersalem causam, Lotter. d. q. 21. num. 81. vbi n. 82. addit quod propterea quando Episcopus, & Capitulum se adiungunt circa huiusmodi collationem protrudunt, prætendendo liberam collationem, non autem simultaneam, & vertitur questio super manutentione, nihil aliud cõsideratur, quam ipsa possessio de facto respectu cuiuslibet Canonici, & Præbendæ, quæ tunc deum iustificatur, si collatio effectuat apparet, & num. 75. monet nihil potius esse ad alterutrum intentionem fundandam, quam docere Præbendam, de qua contenditur, auteriam omnes dotatas fuisse de propriis redditibus, aut pro earum erectione, suppressa & applicata fuisse beneficia, quæ prius essent ad propriam electionem.

Vtrum etiam id ipsum procedat in Canonicatibus Doctorabilibus, quibus annexum est onus lectionis, vel aliud? Vide latè Lotter. de re benef. lib. 2. quest. 21. numero 117. cum multis seqq.

Limita in Ecclesiis Regularibus, in quibus simultanea locum non habet, cum in eis diuerso iure vtamur, nam si exemptæ non sint, Episcopus fundat intentionem suam super libera potestate conferendi cap. 1. 18. quest. 2. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. glos. 23. numero 21. Seraph. decis. 1353. numero 3. vers. etiam in Regularibus; at vbi proceditur per præsentationem: vel electionem, ipse idem fundatam habet intentionem suam pro iure instituendi, & confirmandi, Abb. in cap. cum venerissent, sub num. 9. vers. & idem dicit, de instit. adeo quod Conuentus habeat quidem electionem Prælati, Episcopus verò confirmationem, vt per tex. innuit glos. verb. instituere in d. cap. 1. 18. q. 2. Abb. in cap. cum venerabilis, sub num. 45. vers. dic tamen, de except. Si verò sint exemptæ, & de Conventionalibus agatur, indubitatum est prouisionem spectare ad Prælatum, & Conuentum simul; si verò non sint Conuentualia, ad solum Prælatum, vt post Ioan. de Selua in tract. de benef. p. 2. q. 22. ex num. 45 & 51. declarat Gonzal. ad reg. 8. Cancell. glos. 23. num. 20. & 21.

In his collationibus simultaneis Episcopi

- 8 & Capituli tantam potestatem habet Episcopus solus per se, quantam habet totum Capitulum, & è contra, l. Titio, & heredibus, ff. de usufruct. l. mulierum liberis ff. de hered. instit. Selo. de benef. par. 2. q. 17. numero 9. Rot. decis. 783. lib. 3. parte 3. diuers. Gonzal. d. gloss. 45. à num. 51. Nicol. Garc. d. c. 4. numero 28. Lotter. d. lib. 2. q. 21. numero 39. Verum hac in re Rota in vna Cast. augustana electionis 20. Martij 1623. coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano censuit opinionem Host. in cap. postulatistis, de concess. Præb. tenentis tantam esse
- 9 + vocem Episcopi, vel alterius Prælati, quantam solius Capituli, habere locum quando de iure speciali ius eligendi spectat ad Episcopum, & Capitulum simul, vel ad Prælatum, & Capitulum, non ita quando de iure Communi electio spectat ad Prælatum, & Capitulum, quia tunc vox Prælati computatur pro vna voce, secundum Collect. in d. c. postulatistis n. 5. Abb. num. 14. Imol. numero 16. vers. quod tamen an sit verum, Anchar. numero 9. vers. contrarium determinat ipse, Cardin. num. 5. Ioan. Andr. numero 10. & latissime in c. pen. de appel. in 6. Feder de Senis conf. 1. ex numero 7. Abb. conf. 37. num. 2. in fine, & numero 3 p. 2. & fuit resolutum in Placentina voti 26. Aprilis 1599. & 6. Nouembris 1600. & 16. Decembris 1604. coram bona mem. Penia.
- 10 Si autem Episcopus conferat vni, & Capitulum alteri, neutra collatio valebit, quia ad inuicem se impediunt, vt post multos à se relatos resoluunt Gonzal. d. gloss. 45. numero 58. Nicol. Garc. d. c. 4. num. 29. vbi numero 33. cum seqq. ex multis Sacræ Rotæ decisionibus ostendit, quod + cum neutra collatio valeat, si Papa provideat tertio etiam sequenti die, ille dicitur habere potius ius, & eius provisio erit bona. Hinc Gonzal. vbi supra n. 62. refert se vidisse sæpe provideri à Sede Apostolica de tali beneficio iure prouentionis, & prouisiones Apostolicas effectum habuisse, & citat Rot. in Hispanen. portionis 19. Ianuarij 1594. coram bona memor. Card. Pampilio sen. vbi etiam fuit dictum, quod stante dicta discordia inter Episcopum, & Capitulum, Papa non teneatur conferre tale beneficium vni, vel alteri nulliter per Episcopum, & Capitulum provisus, nec gratificari dignori.
- 11 Sed vtrum Capitulum tradendo possessionem prouiso ab Episcopo de canonicatu, Dignitate, vel Portione huiusmodi, censeatur etiam ipsam conferre? Dubium est multum controuersum, & Rota fuit diuisa, vt coram Pute. decis. 119. in fin. lib. 3. in correctis, Achil. decis. 4. numero 2. de Præb. Card. Caualer. decis. 238. num. 5. vide apud eos. Sed pro affirmatiua sententia faciunt quæ Lotter. d. lib. 2. q. 21. à n. 85.
- 12 Verum si Episcopus in collatione expressit se conferre vigore Alternatiue (quæ qualitas Barbof. de Canonic. & Dignitatib.

non potest conuenire collationi Capituli) ipsum Capitulum tradendo possessionem non potest intelligi quod contulerit, cum eam tradiderit vti filius obedientie in vim præcedentis collationis factæ per Episcopum, præsertim cum in illo actu absque vlla contradictione exprefferit velle parere litteris Episcopi. Illud in hac materia est magna consideratio ne dignum indultum concessum Cardinali Episcopo habenti simultaneam cum suo Capitulo, non capere beneficia subiecta eidem simultaneæ, sed tantum remouere obstacula reservationum, & conseruare ipsum Cardinalem in sua potestate ordinaria, non autem etiam eandem potestatem ampliare, vt possit solus in præiudicium simultaneæ conferre, Cassad. decis. 3. ex n. 2. de priuileg. Pute. decis. 200. sub numero 1. vers. & quia indulta, & decis. 93. num. 3. lib. 3. in correct. Greg. XV. decis. 29. 1. num. 3. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 24. n. 25. & 68. Rota decis. 537. p. 3. diuers. lib. 3. & in Ferrarien. Canonicatus 26. Aprilis 1624. coram R. P. D. meo Pirouano, & in Cremonen. Canonicatus etiam 26. Aprilis 1624. coram R. D. meo Coccino Decano, reiecta opinione Nicolai Garc. de benef. p. 5. c. 1. numero 628. non aduertentes Cassador. decis. 8. de præbend. super qua se fundat, procedere secundum terminos tex. in cap. cum illis §. ult. de præbend. cuius dispositio respicit Cardinales indultarios non habentes ordinariam collationem, prout intelligunt Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gl. 24. n. 66. Moneta de opt. canon. cap. 3. q. 3. num. 89. & 90. Vnde quando collatio præbendarum est simultanea, indultum concessum Episcopo suffragatur Capitulo, ex quo est annexum Episcopo, vt per text. in l. commune fundum 10. ff. quemadmodum serui amittunt. tenuit Rota in Cremonen. Canonicatus, & in Gerunden. administrationis 2. Decembris 1630. coram R. D. meo Coccino, cuius meminit Ferentil. ad decis. Buratti 805. num. 11. Ex his quidem S. D. N. Urbanus VII. per suam Constit. incip. Sanctissimus 10. Septembris 1626. declarauit in indultis huiusmodi minimè conseruari Capitulis Cathedralium ius nominandi, eligendi ve, aut simultaneam, neque eiusdem talia indulta in aliquo suffragari, quæ reperitur impressa in fine mei tract. de officio & potest. Episcopi, inter Constitutiones, & decreta ibi relata pag. 17.

Sede autem Episcopali vacante collatio, 13 stante simultanea, spectat ad Capitulum iure proprio, cap. 1. ne sede vacante, libro 6. Rebuff. in praxi benefic. tit. de deuolut. à numero 74. Quarant. in sum. Bullarij verb. Capitulum Sede vacante. vers. quæ conclusio pag. mihi 138. & sequenter non intrat + reg. 2. alias 3. 14 reservatoria, quia non capit beneficia spectantia ad collationem Capituli, vt fuit di-

Atum in *Salamantina Portionis* 25. Iunij 1599. coram *recolende mem. Card. Millino*, ubi etiam fuit resolutum procedere etiam quod vigore concordie prouisio spectaret iure proprio ad liberam collationem illius, qui est in turno, quia per hanc concordiam non diuiditur proprietas iuris conferendi, sed remanente communione in proprietate diuiditur tantum exercitium, propter quam diuisionem exercitij ius conferendi spectat ad illum, qui est in turno, & ideo etiam est locus alternatiue ad fauorem Episcopis quia prouisio in suo turno propter diuisionem exercitij spectat ad eius liberam collationem, & non cum aliis, sed Sede Episcopali vacante hoc fundamentum cessat, quia concordia in hoc casu non habet locum, & cessante concordia cessat diuisio exercitij, & remanet collatio communis, & existente collatione communi, collatio Sede Episcopali vacante est libera Capituli, vt supra diximus.

- 15 Collegiata quoque Ecclesie secularis Canonicatus, seu Præbendæ vacantes, spectant ad electionem, & præsentationem Prælati inferioris, & Capituli eiusdem Ecclesie Collegiata, & ad institutionem, seu confirmationem Episcopi de iure communi Ita Federic. de Senis *cons. 34. Quæritur, per tot. & cons. 73. numero 2. vers. nam al. qui. Mohedan. decis. 297. numero 2. Pute. decis. 130. libro 1. in correct.* Aloyf. Ricc. in *collect. decis. p. 6. collect. 2451. vers. octauo nota. Bisignet. decis. 8. de præbend.* Aegid. Bellam. *decis. 69. & 717. Ioan. de Selua in tract. de benef. p. 2. quæst. 22. vers. quintus casus*, Marc. Anton. Cuch. *instit. canon. minor. lib. 2. tit. 6. vers. in quarum collatione*, Borrel. in *sum. decis. tom. 1. tit. 29. numero 19. Garc. p. 5. cap. 4. numero 6. Ferentil. ubi supra numero 13. Card. Tusch. tom. 1. lit. C. conclus. 36. à princ. & conclus. 459. ex numero 2. Lotter. d. lib. 2. g. 21. numero 135. Gonzal. d. glos. 55. ex numero 50. & sic non pertinent de iure ad liberam solius Episcopi collationem, Cassad. *decis. 22. de præben. numero 3. Rota decis. 289. num. 2. p. 1. in posthumis. Farin. aliàs p. 3. recent. nisi contraria sic consuetudo, quæ attendi debet, ex eod. Federic. de Senis d. cons. 34. num. 2. Cassad. & Rota locis cit. Cuch. d. loco, & Card. Tusch. d. conclus. 36. numero 2. & 3. qui etiam tenent in prima erectione Ecclesie Collegiata ordinationem spectare ad Episcopum, ex quo à principio non extat Capitulum. † Sic etiam apud omnes simul debet esse administratio, cap. nouit, cap. quanto, cap. ea nescitur, ubi Abb. num. 4. de iis, quæ sunt à Prælat. sine consensu Capit. Lap. alleg. 31. Ioan. Selua de benef. parte 2. quæst. 22. numero 45. Fr. Emman. qq. Regul. tom. 2. g. 62. art. 7. & 8. & g. 78. art. 12. & 13. Rot. in Gerunden. administrationis 16. Februarij 1629. coram R. P. D. Verospio iun.**

Non requiritur tamen in huiusmodi Canonicatum, & Dignitatum prouisionibus faciendis obseruare formam cap. quia propter, de elect. cum illa non se extendat ad inferiores Dignitates, Abb. in c. Ecclesia vestra. numero 7. de elect. Imol. ibidem num. 3. Franc. Marc. *decis. 922. num. 3. lib. 1. Rota. in Leodien. Decanatus 15. Decembris 1627. coram R. P. D. meo Priuano*, quia † Ecclesia non videtur per inferiores, glos. Abb. Ioan. Andr. Butr. st. Imol. in d. cap. quia propter, Franc. Marc. d. *decis. 922. n. 1. lib. 1. Rot. in d. Leodien. Decanatus.*

Debent tamen ipsi Canonici votantes votare in Capitulo, non extra ita ut voces eorum, qui vocauerint extra Capitulum, non sint computandæ ad augendum numerum, immo vt contempti potuerunt petere electionem sine eorum interuentu factam cassari, Butr. in cap. auditis, num. 18. vers. sed certe, & in cap. Ecclesia, num. 9. & ibi, Anch. Abb. & cæteri, de elect. Idem erit si consignata voti cedula in manibus Præsidentis non aliter expectato scrutinio continuo è Capitulo exierint, cum voto dari debuerint in ipso actu scrutinij, non antè, expresse tex. in cap. penult. §. fin. in fine. de elect. lib. 6. Butr. in cap. Genes. si, num. 22. & 28. in fine, & ibi Abb. num. 11. eodem tit. ul. in Decretalib. & optimè aduertit idem Abb. num. 7. & in d. cap. quia propter, n. 12. non esse speciale in casu illius text. proximè relati, sed generale in omnibus explicandis per Capitulum, & vniuersitatem, vt collegialiter, & simul in vnum consensus, vel dissentius præstetur, & Butr. in cap. auditis, numer. 8. eod. tit. notat quod etiam ante formam d. cap. quia propter, exigebatur consensus, vt in vnum, & certo tempore, & ad idem allegari solet Bald. in l. & suum, §. dic tamen, numero 1. ff. de pactis, & ibi Angel. num. 1. immo etiam Butr. in d. cap. in Genesi, num. 28. postquam dixit formam d. cap. non habere locum in electionibus inferiorum Dignitatum, subdit, si ille tamen actus spectet ad Capitulum, fiat per Capitulum à Congregatis, vt Capitulum, & simul in vnum. Nec contrarium sentit Card. cons. 103. num. 10. dum ait sufficere quod Canonici singulariter consentiant, dummodo in Capitulo, quia per illud aduerbium, singulariter, nō excludit simultaneum Capituli consensum; sed excludit communem illam electionem post scrutinij publicationem ab vno nomine Capituli per verba singularis numeri faciendam in terminis d. cap. quia propter, & d. cap. in Genesi, vt per glos. in eod. cap. in Genesi. verb. communiter, & verb. repeti, & Abb. ibi notab. 4. in tertio requisito, ex cap. sicut, de elect. lib. 6. Ita Rot. in H. spalen. Canonicatus 18. Februarij 1619. coram bona mem. Buratto, inter eius impressas, *decis. 380.*

Verum

20 Verum licet, ut supra diximus, ex cōmuni Doctorum resolutione, Præbendæ in Cathedralibus sint simultaneæ collationis Episcopi & Capituli, & in Collegiatis ad Capitulum spectet electio, seu præsentatio, & ad Episcopum confirmatio, institutio, consuetudine tamen, seu præscriptione, vel statuto potest contrarium introduci, videlicet, quod vel ad solum Episcopum sine Capituli consilio, consensu, vel interuentu, seu alio ministerio spectet, ut in *cap. ex frequentibus, de instit. c. cum Ecclesia*, ubi Abb. n. 1. & 10. de elect. Selua de *benefic. p. 2. q. 12. n. 32.* Cassad. *decis. 22. n. 1. & 2. de Præbend. Rota decis. 124. num. 1. p. 1. in postbū.* Farin. alias p. 3. *recent. & decis. 232. n. 3. p. 1. recent. & decis. 245. n. 2. & 3. p. 2. in posthumis* Farin. alias p. 4. *recent. vbi quod præscriptio 40. annorum necessaria ad mutandum statum.* Vel è conuerso ad solum Capitulum, ut in *cap. ex parte, de concess. præbend.* Ita Cassad. d. *decis. 22. n. 2. de Præben. Rebuff. cons. 60. col. 2. vers. quod tamen fallit,* Gonzal. d. *glos. 45. in princ. num. 71.* Rot. *decis. 166. n. 1. p. 1. diuers. & decis. 34. p. 3. lib. 3. etiam diuers.* Caualer. *decis. 79. num. 3. & decis. 238. numero 2.* Vnde si soli Canonici irrequisito Episcopo consueuerunt eligere, Episcopus autem confirmare, seu instituere, valet consuetudo, tex. expressus in d. *cap. cum Ecclesia Viterana*; & è contra si solus Episcopus irrequisito Capitulo consueuit conferre, seu eligere, valet consuetudo ad exclusionem Capituli, *cap. ea noscitur, de his, que sunt à Præl. bene Peregr. cons. 28. numero lib. 2.* At quia consuetudo in istis Præbendis Collegiatis repugnat Iuri cōmuni, utroque casu debet esse legitime probata, & præscripta, *cap. cum Ecclesia Sutrina, de causa pos. cap. cum dilectus, & cap. fin. de consuet. Peregr. d. cons. 28. num. 3.* Et præscripta consuetudo dicitur Iure Canonico attento, quæ observata fuerit non minore spatio 40. annorum, *glos. fin. in princ. in d. cap. fin. vbi Abb. numero 7. la. in l. de quibus, num. 45. ff. de legib. vbi quod non requiritur quod sit obtenta in contradictorio iudicio, sed solus vsus quadragenarius sufficit, Peregr. d. cons. 28. n. 4. vbi num. 5. quod ad inducendam consuetudinem non requiritur aliquis titulus coloratus, cum sufficiat solus vsus.*

21 Quando verò præbendarum, & Canoniciatum huiusmodi collatio ad Episcopum tantum spectat, (idem erit si ad Capitulum suum) vacationes in mensibus Ianuarij, Februarij, Aprilis, Maij, Iulij, Augusti, Octobris, & Nouembris ad Papam spectant, in reliquis verò mensibus ad Episcopum, ut habetur in *reg. 8. alias 9. Cancellariae.* Nam licet Alternatiua non intret quando beneficia sunt de simultanea collatione cum Capitulo, ex Rota *decis. 245. num. 1. & decis. 683. num. 1. p. 1. recentissim.* Seraphin. *decis. 1296. num. 8.* Attramen, quando

do sunt de libera collatione Episcopi, Alternatiua intrat, Rota coram Greg. XV. *decis. 314. num. 4. repetita decis. 232. num. 4. p. 1. recentior* Cuius gratias gaudere velit Episcopus, gratificationis ergo illi perenti, & acceptanti iuxta formam, quam ponunt Fusc. de *visis. lib. 2. cap. 28. n. 33.* Gonzal. ad *reg. 8. Cancell. gloss. 69. in fine,* & Ego ipse in *formulario Episc. form. 88. 90. & 91.* concedit sua Sanctitas, quamdiu apud Ecclesiam, aut diocesim suam verè, ac personaliter resederit dumtaxat, ut in mensibus Februarij, Aprilis, Iunij, Augusti, Octobris & Decembris Canoniciatus, & præbendas vacantes ad liberam ipsius dumtaxat non autem aliorum cum eo dispositionem, seu præsentationem, vel electionem, nec etiam cum consilio, vel assensu seu interuentu Capitulum, vel aliorum, aut alias pertinens, liberè prouidere valeat, dummodo alias dispositioni Apost. reservati, seu effecti non fuerint, sicut pariter legitur in *cad. reg. 9. Cancellariae.* Vnde colligitur Episcopum non residentem in sua diocesi Alternatiua non gaudere, quauis absens sit ex causa à Concilio approbata: nam licet olim attento tenore regulæ Greg. XIII. contrarium voluisset Flamin. Paris. de *resign. lib. 1. q. 10. n. 58.* quia in illa tunc non erat appositae dictio illa, verè: attamen cum hodie adsit in moderna regula, dicendum videtur veram residentiam præcisè requiri, & non sufficere fictam, & ideo ita sanctissimum respondisse referunt Nicol. Garc. in *addit. ad suum tract. de benef. p. 5. c. 1. num. 463.* Ioan. Anton. Maslobr. in *praxi habendi concursus, præclud. 23. dub. 3. secundum Romanam impress.* & faciunt quæ tradunt Galet. in *margarita casuum Conscientie. verb. Episcopus.* Stephan. Gratian. *discept. forens. cap. 156.* Gonzal. ad *reg. 8. Cancell. gloss. 43. n. 84.*

De Alternatiua autem constat ex acceptione illius facta per Episcopum extracta formaliter ex libro Dataria Seraph. *decis. 1108. n. 4.* Rota *decis. 205. n. 2. p. 2. in posthumis Farin. alias p. 4. recent.* Et dicitur Alternatiua, quia alternatim proceditur, ut incipiendo à mense Ianuarij, qui est D. Papæ, Februarius est Episcoporum Martius Pape, & sic de singulis, nouissimè Marcel. Vulpe in *praxi iudic. Eccles. c. 48. n. 18.* Episcopi, qui dictam gratiam Alternatiuæ acceptauerunt, ad tria inuolabiliter obseruanda sunt obnoxij. Primò, quod in beneficiis in aliis sex mensibus Papa reservatis, vel quomodolibet ad Sedem Apost. spectantibus: nō se intromittant, quia Papa in *reg. 9. Cancell.* statuit ut Episcopi, si in collatione, aut alia dispositione beneficiorum in aliis sex mēsis reservatorum, vel affectorū se intromiserint, dicta gratia Alternatiuæ eo ipso sint priuati. II. quod nō præstet impedimentum quominus prouisiones, & gratiæ Sactitatis suæ debitū nō consequantur effectū, similiter vsu, & facultate

tate dictæ Alternatiuæ sunt priuati, *Tertio*, & vltimò quòd residere debeant in eorum Ecclesiis verè & personaliter, vt supra dicebamus. Ita nouissimè Marcel. Vulpè in sua praxi cap. 48. numero 22. 23. & 24. & num. 26. in fine, subdit quòd si Episcopus contrauerit in aliquo prædictorum casuum, priuatur Alternatiua ratione contrauentionis, sed non propterea priuatur suis quatuor mensibus, & n. 30. tenet quòd si Episcopus acceptauerit gratiam Alternatiuæ in aliquo suo mense ex quatuor, putà in mense Martij, ille mensis statim acceptata Alternatiua efficitur D. Papæ. Ex quibus autem probetur acceptatio Alternatiuæ? Vide Rotā apud Postium in fine sui tract. de manutent. decis. 279. n. 4. Seraph. decis. 46. n. 1. cum seqq. vbi n. 3. resoluit quòd Alternatiua ab Episcopo recusata amplius non reuiuiscit, sed dicitur consumpta. Et quòd Alternatiua non comprehendat beneficia simultaneæ collationis, tenent Gonzal. ad reg. 8. Cancell. glos. 45. Nicol. Garc. de benef. p. 5. c. 1. num. 474. Beltramin. ad Gregor. XV. decis. 95. n. 6. vbi n. 7. differt quid dicendum quando Episcopus & Capitulum diuidunt per turnum ius, & exercitum conferendi beneficia simultaneæ collationis? Sed circa vsum Alternatiuæ huiusmodi, an & quando amittatur, & quot menses ea amissa remaneant Episcopo, solet sepè sæpius dubitari, pro cuius dubij decisione quatuor regulæ sunt à nobis proponendæ, & explicandæ.

24 *Prima igitur est. Alternatiua acceptatione recepta in Dataria in aliquo mense Apost. non incipit vsum illius, nisi toto mense peracto, secus si in mense Ordinarij.* Ratio est, quia acceptatio, vel non acceptatio Alternatiuæ est in sola facultate Ordinarij qui si acceptauerit in principio alicuius sui mensis, sibi imputet, cum potuisset acceptare post finem talis mensis; si verò acceptauit in aliquo mense Papæ, non est rationi consonum, vt hoc Papæ præiudicet, cum ipse etiam posuerit in facultate Ordinarij quando velit acceptare Alternatiuam, refert me citato Azeued. d. par. 1. cap. 6. num. 75. Et Alternatiuæ vt locus esse incipiat non requiritur scientia Episcopi de illius impetratione, quia eius consensus satis iustificatur ex litteris ab eodem Episcopo ad Curiam transmissis pro impetranda hac gratia alternatiuæ, & ideo non est opus alia scientia ipsius Episcopi, sed perfecta gratia, statim sequuto consensu Papæ, coepit esse Apostolicus qui primus successit mensis post acceptatam Alternatiuam, Gonzal. ad reg. 8. Cancell. glos. 63. numero 20. Nicol. Garc. de benef. p. 5. cap. 1. §. 12. num. 764. & 768. Rota decis. 144 p. 2. recentior. & apud Postium in fine sui tract. de manutent. decis. 279. num. 4.

25 *Secunda regula Menses Aprilis, & Octobris semel facti Apostolici propter absentiam*

Ordinarij semper remanent Apostolici, quamuis ipse reuertatur de nouo. Ratio est, quia Ordinarius lucratur illos duos menses Papæ, Aprilis scilicet, & Octobrem, absque aliqua mensis ipsius permutatione, & nullo alio nisi residentia onere adiecto. Vnde cum eos gratis accipiunt, æquissimum erit, vt quantocumque paruo tempore à sua diocesi abfuerit, illis amittat, ita vt semel facti Apostolici, semper remaneant Apostolici vsque ad vltimum diem illius mensis, quo abfuerit. Et licet ratio exigere videretur, quòd redeunte Episcopo, & sic cessante causa suspensionis vsus Alternatiuæ, cessaret effectus suspensionis ad regulam, *Cessante causa cessat effectus*, cum tamen fuerit ad initio acquisitum ius Papæ in illo mense integraliter, & non per dies mensis, intrat limitatio, quòd cessante causa non cessat illius effectus, vbi ius iam fuit quæsitum alteri ex causæ existentia, quamvis enim illa postea deficiat, ius tamen illud quæsitum retinetur, Ioann. And. in regul. decret. numero 5. ad fin. vers. & eidem in similibus, de regulis iuris in 6. Tiraquel. in tract. Cessant. causa, limitat. 1. numero 1. & 2. Non obstat, quòd hoc modo Episcopus egeret noua acceptatione Alternatiuæ, quia cum ipse per absentiam non amittat proprietatem Alternatiuæ, sed solum suspendatur illius vsus, & Papa habet ius quæsitum in illo mense, resultat quòd finito mense absque alia noua acceptatione intret vsus Alternatiuæ, vt in simili habet indultum percipiendi fructus beneficiorum primi anni vacantium vsque ad quinquennium, si aliqui de speciali privilegio fructus dicti primi anni debeantur, licet non possit gaudere fructibus primi anni, in quibus alteri est ius quæsitum, non propterea amittit indultum, sed eo vti poterit in fructibus anni sequentis, glos. fin. in cap. si propter in 2. intellectū, vers. alij dicunt, & ibidem Bott. num. 4. & 1. vers. ista ratio, de rescript. in 6. Nec etiam obstat si dicatur, quòd si Episcopus non gauderet vsu Alternatiuæ statim post ius reditum, contractus diceretur claudicare, atque ita vel standum esse Alternatiuæ in totum, vel ab ea recedendum. l. Iulianus, §. si quis colludente, ibi, aut stetur emptioni, aut discedatur, ff. de action. empti; quia datur diuersa ratio inter reservationem octo mensium, quæ est pura, & inter eius limitationem ad fauorem Ordinarij cum qualitate residendi, quæ stante diuersitate, & quòd propter absentiam Episcopi fuit acquisitum ius Papæ in illo mense integrali statim à principio, vt dictum fuit, contractus non dicitur claudicare, nec Episcopus ab eo potest recedere, ultra quòd non est inconueniens, vt contractus possit claudicare vbi adest ratio diuersitatis, glos. & Castren. in d. §. si quis colludente. Cagnol. in l. singularis.

gularia, n. 160. cum seqq. ff. si certum pet. Surd. decis. 187. n. 11. vers. propterea. Ex quibus hanc secundam regulam firmavit Rota in *Papien. beneficij* 10. Aprilis 1617. coram *bona mem. de Martino Andrea*, quæ reperitur inter eius impressas *decis. 110. alias ult.*

26. Tertia regula. *Menses Februarij, & Augusti semel per absentiam Ordinarij facti Apostolici, tales esse non desinunt reuertente Ordinario ad suum Episcopatum.* Ratio est, quia sicut Papa concessit Episcopis gratiam hanc distributionis in singulos alternatos menses propter residentiam, ita censetur exigere eandem residentiam in singulos eisdem menses integros, adeo quod non sequuta residentia initio mensis, illico totus mensis sit affectus, neque superueniens residentia in ipso mense tollat eam affectionem, quæ semel à principio totum mensem tanquam vnum indiuiduum peruasit, quemadmodum qui diurnas operas dare damnatus est, si non à mane, sed à sexta dici hora det, nihil dedisse videtur, l. 2. ff. de annuis legat. Mens enim Papæ concedentis, & Episcopi acceptantis sufficit, ut ex illa distributione temporis in menses certos dicatur constitutum indiuiduum, id quod aliàs natura diuiduum est, l. cum eiusdem ff. de edil. edito.

27. Vnde si initio mensis Episcopus, vel per momentum abfuerit à sua diœcesi, nihil illi proderit si eodem mense redeat antequam vacet beneficium quominus Papa de eo prouideat; refertur enim *reg. 8. aliàs 9. Cancellaria*, non beneficia vacantia in mensibus ibi enumeratis, sed ipsos menses, & sic partem anni integram, proindeque cum initio mensis propter absentiam Episcopi sit ius quæsitum Papæ ratione mensis, semper ille mensis remanet reseruatus, ut in *d. Papien. beneficij*, coram *bona mem. Martino Andrea*, & prius in *Fauentina Canonici* 16. Decembris 1585. coram *Card. Blanchetto*, & exactè fuit etiam deductum *decis. 144. à numero 1. par. 2. recent. Germon. de indultis Cardin. §. volumus autem, ex n. 21. Lotter. de re benef. lib. 2. q. 40. num. 87. vbi n. 88.* subdit quod quamuis *Garc. d. cap. 1. ex num. 695. & Gonzal. d. glos. 43. ex n. 140.* reluctantur contra Rotæ auctoritatem, ea posissimum ratione, quod simpliciter debeat attendi tempus vacationis in statuenda, vel excludenda reservatione, iuxta doctrinam Archid. in *c. statutum sub n. 2. vers. Gulielmus enim, de prabend. in 6. Rota diuers. p. 3. lib. 3. decis. 774. n. 3. & 10.* attamen hæc ratio nihil valet, cum vinculum reservationis iniectum sit à principio mensis, & illud totum, tanquam verum quod integrale, peruat, ut iam dictum est, quapropter quandocunque vacat beneficium semper dicitur reseruatum Papæ, & sic, etiam inspecto tempore vacationis, optimè dicitur intrare reservatio. E conuerso si initio mensis

præfens fuerit Episcopus, & vacauerit beneficium, illudque vi Alternatiue contulerit, moxque recesserit, nihilominus irrita erit illius prouitio, & Papa possidebit tanquam de reseruato: nam ab aduentu colligitur Episcopum non habuisse animum residendi per totum mensem, §. *pauonam, vers. reuertendi autem animum, Instit. de rerum diuers.* perinde ergo ac si nec tunc præfens fuisset; quia non dicitur is esse in loco, quem corpore occupat, qui mente, & animo abest, l. *postliminij captiuus, ff. de capt. & postlim. reuers.* cum latè adductis per Rot. apud Greg. *decis. 10. num. 3. & 4. & per tot.* residentia enim non constituitur ex sola præsentia, seu commoratione continua, Archid. in *cap. licet canon. num. 5. de elect. in 6.* & in his terminis sic censuit Rot. *Eluen. beneficij S. Saluatoris* 30. Octobris 1602. coram *bona memor. Card. Lancellotto decisio. 613. numero 1. par. 4. diuers. & 15. Nouembris eiusdem anni, coram bona mem. Penia*, impressa per *Marchef. de commiss. tom. 1. p. 250. in 2. impress.* Vnde si Episcopus verè resideat tempore vacationis, nec detur præexistens aliqua causa remigrandi ad alium locum, in quo teneretur residere, verum tamen post factam prouisionem recessit à sua residentia, ita ut nullo modo possit dici quod per totum mensem verè ac personaliter resederit, prouisio iam facta valet, quia cum illa fuerit facta de tempore habili, ex quo verè & personaliter residebat, non debet retractari, licet casus postea eueniat à quo non potuit inchoari, *cap. factum legitime 73. de reg. iuris in 6.* & in his terminis induxit & probauit Rota in *Papien. beneficij*, & resoluit *Lotter. d. lib. 2. q. 40. n. 83.* Verum si præsumatur in Episcopo animus perpetuò apud suam Ecclesiam non morandi, propter necessitatem sibi iniectam aliò remigrandi, ex munere aliquo antea suscepto, quod itidem personalem exigit residentiam, quamuis non solum tempore vacationis, sed etiam initio mensis, & per totum continuatiue præfens esset, minimè gauderet beneficio Alternatiue, quia cum non detur animus perpetuò morandi apud suam Ecclesiam non potest videri residens, neque enim is dicitur esse in loco, quem corpore occupat, dum mente & animo abest, d. l. *postliminij*; abesse autem mente intelligitur, dum præexistit causa remigrandi in locum, in quo consuevit continuam habere residentiam, §. *in his autem animalibus, Instit. de rerum diuis.* & ita concludit Rota apud Greg. *decis. 70. num. 3. & 4.* & prius idem dixerat in eadem causa *Eluen. beneficij S. Saluatoris* 23. Octobris 1602. coram *Card. Lancellotto*, impressa p. 4. *diuers. decis. 613. num. 1. & in eadem die 15. Nouembris eiusdem anni, coram Penia*, impressa per *Marchef. de commiss. tom. 1. pag. 350. numero 4.* refert

Lotter. d. lib. 2. q. 40. num. 81. & 82.

Utrum autem quando Episcopus fuit praesens tam in principio mensis, quam tempore vacationis, sed ante provisionem recessit ad modicum tempus, possit uti Alternatiua? Hic casus difficilis est, unde in *una Regien. Canonatus* coram R. P. D. meo Priuano, articulo hoc saepius proposito, Dominorum suffragia semper fuerunt ita aequaliter secta, ut non potuerit capi resolutio, adeo quod in vltima positione, quae fuit habita sub die Veneris 26 Maij 1628. iustum fuerit causam omnino concordari, in qua erat Aduocatus pro prouiso Apost. Lotterius, ut ipse testatur d. q. 40. n. 92. ubi numeris seqq. probat neque hoc casu posse Episcopum uti Alternatiua in eo mense.

29 *Quarta regula. Menses Iunij, & Decembris nunquam sunt Apostolici, quamuis Ordinarius nunquam resideat.* Ita Nicol. Garc. de benef. par. 5. cap. 1. n. 506. in fine, ubi subdit ita videri communi sententia praxi receptum, me citato Alzed. de praecellentia Episc. Dignit. p. 1. cap. 6. n. 71. vers. mense autem. Quicquid contrarium teneat Gonzal. gloss. 4. 3. q. n. 121. & nihil firmari audeat Rot. in dict. Papien. beneficij, vers. nec etiam, in fine. Ratio est, quia cum Papa retineat sibi medietatem suorum octo mensium, Ianuarii scilicet, Maium, Iulium, & Nouembrem, in quibus nullo casu voluit competere Ordinario ius aliquod etiam perpetuo residenti, aequissimum etiam erit, quod Ordinarius sibi etiam retineat medietatem suorum quatuor mensium, Iunium scilicet, & Decembrem, in quibus nullum vnquam ius posset competere Papae, Ordinario nunquam in sua diocesi residente: nam in Alternatiuae acceptatione dicitur Ordinarius quasi contrahere cum Papa sub specie cuiusdam permutationis mensium, ex adductis per Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 43. num. 106. & gloss. 58. n. 14. Unde ratio postulat, quod aequalitas inter Papam, & Episcopos seruetur, sicut inter omnes contrahentes de iure seruari iubet tex. in l. si id quod, §. fin. ff. de reuend. vendit. Quod autem seruata sit aequitas in supradictis regulis, apparet ex eo quod Papa iuxta primam partem regulae 8. Cancel. habet octo menses, nempe Ianuarium, Februarium, Aprilem, Maium, Iulium, Augustum, Octobrem, & Nouembrem; Ordinarius vero quatuor, Martium, Iunium, Septembrem, & Decembrem. Unde in Alternatiua lucratur Ordinarius menses Aprilis, & Octobris, mutuaturque Martium pro Febuario & Septembrem pro Augusto: menses autem Iunij, & Decembris nec lucratur, nec mutuatur, sed illos retinet, ut prius, quos ideo menses fixos appellamus.

03 Vidi saepe saepius dubitari extra Curiam, an Canonatus vacans de mense Septembris

Episcopo gaudente Alternatiua, sed tunc temporis absente a sua diocesi, spectet ad provisionem ipsius Episcopi, vel potius ad Papam? Pro Episcopo, esto quod acceptauerit Alternatiuam, & resederit personaliter apud Ecclesiam, vel diocesim, facit quia licet secundum Alternatiuam mensis Septembris sit reseruatus tamen ex quo Episcopus tunc temporis non resedit, cessauit Alternatiua, quae non solum acceptationem, sed etiam residenciam requirit; & ideo intrauit reg. 8. mensium, secundum quam mensis Septembris est Ordinarij; & sic hanc partem Episcopi in his terminis tenuit Rot. in Sulmonen. Canonatus 4. Martij 1583. coram Cantuccio, impressa per Garc. de benef. p. 5. c. 1. numero 688. ubi refert Anast. Germon. idem sequutum.

Sed contrarium, immo ad Papam huiusmodi modi provisionem spectare, verius est, & ex eo suaderetur, quia dictus mensis Septembris, sicut & Martij, qui alias erat Ordinarij vigore acceptationis Alternatiuae efficitur Apostolicus, per quam acceptationem non dicitur Episcopus consequi merum priuilegium, nec illa acceptatio est simplex remotio oblatuli, sed per concessionem Papae, & acceptationem Episcopi fit quaedam permutatio mensium, ut per Mohed. decis. 3. de rescript. num. 1. quia Papa ex octo mensibus seruatis, Ianuario scilicet, Febuario, Aprile, Maio, Iulio, Augusto, Octobre, & Novembre, concedit Episcopo quatuor, Februarium, Aprilem, Augustum, & Octobrem; & viceversa Episcopus ex suis quatuor, Martio scilicet, Iunio, Septembrem, & Decembre, dimittit Papae duos, Martium scilicet, & Septembrem, & sic lucratur Ordinarius menses Aprilis, & Octobris, mutuaturque Martium pro Febuario, & Septembrem pro Augusto: unde inter Papam, & Episcopum inquit quoad hoc quaedam conuentio, seu quasi contractus, propterea non possit Episcopus post acceptationem absque scientia, & consensu Papae ab huiusmodi permutatione, & conuentione recedere, & dicere se nolle uti Alternatiua, velle ad menses Ordinarios redire. Pute. decis. 58. lib. 3. Achil. decis. 2. n. 3. super reg. modif. indultu, additio ad Simonat. de reseruatis. benef. quest. 71. numero 5. & regulare est contractus ab initio esse voluntatis, ex postfacto necessitatis, sicut. C. de action. & obligat. cum adductis per me in tract. Axiomatum Iuris rescript. Axiom. 57. num. 4. alias sequeretur inconueniens quod ius conferendi Sedis Apostolice esset in incerto, & quod esset in facultate Episcopi facere de mensibus seruatis Ordinarios, & liceret ei residendo frui mense Febuario; & propter absentiam mense Martij, & deinde post reditum mense Aprilis, & sic de aliis mensibus Augusti, Septembris, &

& Octobris, quod absurdum ponderauit Rot. in causa Faentina Canonica. 16. Decemb. 1585. coram Card. Blanchetto, ubi etiam fuit consideratum quod Alternatiua concessa Episcopis ad illos inuitandos ad residentiam, contrarium effectum operaretur. Ex quibus hanc partem merito sustinent Mandol. conf. 18. n. 8. & 9. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloss. 43. a n. 106. late & eleganter Rot. in Sulmonen. Alternatiua 14. May 1610 coram Card. Lancelotto iun. recedens ab alia decisione, Sulmonen. Canonica. cuius supra memini. & in hac opinione resedisse Rotam contra sententiam, quam antiquitus habuit huic contrariam, dictum fuit in Paduana prioratus 5. Decemb. 1614. coram R. P. D. meo Pirouano, & in d. Papien. beneficy, & in Queten. Canonica 7. Iunij 1630. coram R. P. D. Veroffio, impressa per Post. in fine sui tract. de manut. decis. 279. num. 5.

32 Non obstat quod licet Alternatiua contineat pactum permutationis mensium inter Papam, & Ordinarium, tamen hoc pactum sit qualificatum, illa qualitate *quandiu apud Ecclesias resederint*, itaut cessante qualitate residentiae, videatur cessare pactum; nam quamuis respectu Ordinarij ad effectum ut ipse possit uti beneficio Alternatiuae, pactum sit qualificatum hac qualitate residentiae, tamen respectu Papae, dum in secunda parte concessionis Alternatiuae reseruat sibi alios menses, talis reseruatio est pura, & non qualificata, cum in ea non sint addita illa verba, *quandiu, &c.* quia potius Papa reseruat sibi alios menses ut praefertur, scilicet modo, quo supra in regula, si pure reseruauit, & consequenter pactum respectu Papae sibi alios sex menses reseruatis, non est qualificatum, sed purum. Ratio diuersitatis est, quia cum Regula incipiat a reseruatione pura octo mensium dum postea limitat reseruationem, requirit qualitatem residentiae ad inducendum Ordinarios ad residendum: nam contemplatione residentiae Papa concedit Alternatiuam, dum vero alios sex menses reseruat, tunc non repetit eandem qualitatem, quia facultas Papae non debet pendere a beneplacito Ordinarij, residuum, vel non residuum, nec propterea potest dici pactum claudicare stante concessionem Papae cum hac qualitate, & acceptione Episcopi cum eadem qualitate, & sic accedente consensu vtriusque, dict. l. sicut, C. de actionibus & obligationibus Rot. in d. Sulmonen. Alternatiuae.

33 Nec obstat quod per abusum Episcopus perdit Alternatiuam, & reuertitur ad quatuor menses Ordinarios: quia praedicta procedunt in suis terminis ob consensum Papae, nam aut volumus Episcopum conferentem in mensibus Papae propter huiusmodi abusum iure ipso priuari beneficio Alternatiuae, itaut non

sit necessaria alia Papae acceptatio, vel declaratio; & tunc in hoc casu, adest consensus Papae ab initio in concessionem ipsius Alternatiuae recedendi ab Alternatiua, & permutatione in ipsius acceptione ab Episcopo facta, sequuta ipsius Episcopi contrauentione, itaut Episcopus non possit amplius uti huiusmodi benefici o absque nouo consensu, & noua concessionem ex parte Papae, & noua acceptionem ex parte Episcopi, quae non applicatur in casu quando Episcopus ob non residentiam non potest frui beneficio Alternatiuae: nam in hoc casu nullus adest Papae consensus, nec dissoluitur permutatio praebita facta in acceptionem Alternatiuae sed tantum suspenditur illius usus durante absentia, & consequenter non potest Episcopus firma remanente concessionem, & acceptionem Alternatiuae ob non residentiam ipsius redire ad menses in dicta acceptionem dados Papae. Aut volumus etiam in hoc casu amissionis Alternatiuae propter abusum requiri acceptionem, & consensum expressum, vel tacitum Papae, & tunc oo magis procedunt supra adducta quod Episcopus non potest ab Alternatiua recedere, & ad suos menses redire sine consensu Papae.

Nec etiam obstat quod hoc modo Episcopus ex sex mensibus sibi concessis duos tantum habeat, quia duos amittit ex quo non residet, cum absens non possit gaudere beneficio Alternatiuae, propter verba regulae, *quandiu verè, & personaliter resederit*, alios etiam duos menses sibi debitos vigore concessionis, & permutationis, ut dictum est, initae propter acceptionem Alternatiuae, amittit, cum enim Episcopus mediante acceptionem Alternatiuae duos menses lucratur ex Apostolicis, hoc potest aequivalere periculo amittendi duos ex Ordinariis; nihilominus sibi imputet, vel quia Alternatiua acceptauit, & acceptando ita conuenit, vel quod postquam illam acceptauit, residentiam deseruit.

Nec denique obstat quod Alternatiua non habeat locum Episcopo absente propter praedicta verba, *quandiu resederint, &c.* per quae in d. Sulmonen. Canonica fuit dictum quod Episcopus amittit Alternatiuam statim atque recedit a dioecesi, & intrat reseruatio octo mensium; quia hoc procedit quoad ipsius praedictum, qui cum non adimpleat ex parte sua, non potest gaudere commodo permutationis; sed non inde sequitur quod Alternatiua sit resoluta, & possit fieri praedictum Papae absque eius consensu ad effectum ut Episcopus possit prouidere in mensibus ad eundem Papam vigore Alternatiuae spectantibus, ut fuit resolutum in Maioricens. Canonica 15. Novembris 1593. coram bona memoria Cardinal. Milino.

Finitur

Finitur autem Alternatiua morte Pontificis concedentis, aut Episcopi acceptantis, & renuntiatione, seu morte ciuili tam Papæ, quam Episcopi, Nau. *conf.* 31. n. 2. de *Præbend. & Dignit.* Gonzal. ad reg. 8. *Cancel.* §. 5. *proæm.* à num. 2. Alzed. d. p. 1. c. 6. num. 72. Vel si Episcopus transferatur ad aliam Ecclesiam, seu remoueat alio quouis modo, quia talis translatio, seu remotio dicitur mors ciuilis: & si vult in nouo Episcopatu Alternatiuam habere, de nouo petere, & acceptare tenetur. Gonzal. *glos.* 54. n. 14. Alzed. d. p. 1. c. 6. n. 73. Extra hos casus non cessat Alternatiua, nisi amittatur, ad quod requiritur Papæ declaratio, Gonzal. *glos.* 56. Voluntariè tamen non potest Episcopus ab ea recedere, & dicere, *Nolo ea vii, & volo habere menses ordinarios*, quia iam non est in eius potestate, Gonzal. *glos.* 43. n. 135. & *glos.* 59. n. 17. & *glos.* 50. per tot. quem refert Alzed. d. p. 1. c. 6. n. 77. vbi n. 78. resoluit Alternatiuam non comprehendi in generali reuocatoria, nisi de ea expressa mentio habeatur.

36 Cum iam ex supradictis clarè appareat ad quos, & in quibus mensibus Canonicatum, & Præbendarum prouisio spectet, remanet modo vt saltem pauca quædam circa collationem, & qualiter sit facienda dicamus, ommissa igitur illa, quæ sit à Papa, vt potè quia Romanæ Curia stylus circa eius formam omnibus patet: collatione tamen ab Episcopo facienda est adnotandum prouisum ab eo ad suæ gratiæ validitatem nihil teneri iustificare, quia Ordinarius tanquam informatus de statu Ecclesiæ, & personarum prouidet Motu proprio Ecclesiis, non autem personis, Felin. in *cap. ad aures*, num. 15. de *rescript.* Cardinal. in *Clem. ult.* num. 13. de *offic. Ordin.* Selu. de *benefic. parte* 3. *quæst.* 25. Menoch. de *arbitrar. casu* 201. num. 154. & *seq.* Gonzal. ad *regul.* 8. *Cancel.* §. 6. *proæm.* num. 10. & *glos.* 5. num. 173. & 184. Seraph. *decis.* 1026. num. 3. & *decis.* 1467. num. 1. Rot. *decis.* 190. num. 1. p. 2. *recent.* & in *Placentina Canonicatus* 14. Ianuarij 1600. coram Card. Lancelloto & in *Pampilonen.* de Augero 12. Iunij 1609. coram Ortembergio, & in *nullius beneficij* S. Sixti 26. Iunij 1615. coram Card. Sacrato, & in *Leodien. Canonicatus* S. Dionysij 27. Martij 1623. coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano, & in eadem 25. Maij 1626. coram R. P. D. meo Pirouano. Quod procedit etiam si Ordinarius prouideat vigore indulti, quia nihilominus non desinit prouidere Motu proprio, Put. *decis.* 395. num. 2. lib. 3. in *correctis*, & sequuta est Rot. in *dicta Leodien. Canonicatus* coram Reuerendiss. D. meo Decano, & R. P. D. meo Pirouano; limitatur tamen hæc resolutio quando Ordinarius prouidet ad preces 37 prouisi, Buratt. *decis.* 484. num. 6. † Et quan-

do prouisus ab Ordinario agit ad exclusionem prouisi Apost. de beneficio vti de reseruato ratione mensis, tunc enim tenetur probare vocationem in mense ordinario, in quo fundat intentionem suam, Ferret *conf.* 2. num. 13. lib. 1. Pute. *decis.* 206. lib. 3. in *correctis*, Marescot. *var. resol.* lib. 2. cap. 2. num. 176. & *seqq.*

Ex qua principali resolutione iam primò colligitur non requiri, in huiusmodi prouisione per Episcopum facienda expressio nem beneficiorum, quæ obtinet is, cui fit prouisio. Ioan. de Selua de *benef.* p. 3. q. 12. num. 53. Menoch. de *arbitrar. casu* 201. num. 150. cum alijs in impetratione à Sede Apost. obtenta fieri debeat mentio de quolibet beneficio obrento, quamuis modico, *glos. verb. taceat*, per tex. ibi in c. si motu proprio 33. de *præbend.* in 6. vbi in nostris *collect.* num. 9. Flamin de *resignat.* lib. 10. q. 2. n. 73. & 74. Nicol. Garc. de *benef.* par. 1. cap. 2. à num. 122. Seraphin. *decis.* 445. † Secundò colligitur nec esse opus exprimere fructus beneficij collati, sicut in prouisione Apostolica, Felin. in d. *cap. ad aures* num. 15. de *rescript.* Calvad. *super regul. Cancel.* *decis.* 31. num. 5. Sarnen. de *valore exprimendo* q. 3 in qua solent impetrari cum expressione 24. ducatorum, Rota *decis.* 79. num. 2. & *decis.* 202. num. 8. p. 2. in *posthum.* Far. alijs p. 4. *recent.* Gutier. *canon lib.* 1. c. 1. n. 122. plures Rotæ decisiones refert Lotter. de *re benefic.* lib. 2. q. 15. num. 38. nam distributiones quotidianæ non computantur in valore beneficij ad effectum exprimendi, Oltrad. *conf.* 118. n. 12. & *seq.* Felin. in c. ad aures, n. 14. de *rescript.* Rot. *decis.* 8. de *præb.* in nouis, & in d. *decis.* 79. num. 2. ex ea etiam ratione, quia Ordinarius præsumitur habere certam notitiam beneficiorum, & impetrantium suæ Diocesis, ex quo præsumitur eam diligenter visitare, Felin. in d. *cap. ad aures* 15. † Tertiò est notandum, Episcopum non ponere clausulam non obstantibus, & c. Rebuff. in *concord.* in *forma mand. Apost. verb. non obstantibus*, quia nullus inferior à Principe hac clausula vti potest, vt resoluunt per me citati in *tract. de claus. vñ freq. clausul.* S. 2. n. 2. secundum Lugdunen. *impres.* † Denique est notandum in collatione Episcopi ad multa requiri præsentiam duorum testium, iuxta *glos. in verb. litteras in cap. post cessionem*, de *probat.* Rot. *Verdunen. Canonicatus* 12. Maij 1589. coram Giptæ Peregrin. *decis.* 15. lib. 1. in manu scriptis.

Forma collationis factæ per Episcopum familiari præsentem de Canonicatu, & Præbenda Ecclesiæ Cathedralis vacantibus per obitum.

Dom. Rodericus à Cunha Dei, & Apostolica Sedis gratia Archiepiscopus ac Dominus Bracharæ Augustæ, Hispaniarumque Primas, &c. Dilecto nobis in Christo N. in Iure Canonico Licentiatum familiari nostro clerico N. Diæcesis, salutem in Domino sempiternam. Grata familiaritatis obsequia, quæ nobis hætenus impendisti, & adhuc sollicitis studiis impendere non desistis, necnon litterarum scientia, vitæ, ac morum honestas, aliaque laudabilia probitatis, & virutis merita, quibus personam tuam tam familiari experientia, quam etiam fide dignorum testimoniis iuuari percipimus, nos inducunt, ut tibi reddamur ad gratiam liberales. Cum itaque Canonicatus, & Præbenda Cathedralis nostræ Ecclesiæ Bracharensis, quorum collatio, promissio, & omnimoda dispositio ad nos hac vice spectare dignoscuntur, & quos quondam N. qui extra Romanam Curiam de mense Aprilis, nobis personaliter, & verè residentibus, Alternatiua beneficiorum gaudentibus, diem clausit extremum, vacauerint, & vacent ad præsentem, tibi, qui à dilectis nostris examinatis in Diæcesano Synodo deputatis, examinatus, & idoneus, repertus fuisti, qui etiam continuus commensalis noster, & in sacro Subdiaconatus Ordine constitutus existis, promissum obsequiorum, & meritum tuorum intuitu specialem gratiam facere volentes, Canonicatum, & Præbendam prædictos sic, ut præmittitur, vacantes cum plenitudine iuris Canonici, ac omnibus iuribus, & pertinentiis suis tibi auctoritate nostrâ Ordinaria tenore præsentium conferimus, & provideamus, de eisdem. Teque coram nobis personaliter constitutum in corporalem possessionem Canonicatus, & Præbendæ, iuriumque, & pertinentiarum prædictorum per annuli nostri traditionem, & bireti tui capiti tuo impositionem

nem inducimus, & inuestimus de eisdem emissâ prius Orthodoxæ fidei professione iuxta formam traditam in Bulla fel. record. Pij IV. necnon recepto à te in manibus nostris corporali ad Sancta Dei Evangelia iuramento, quod Sanctissimo Romano Pont. ac nobis, & Successoribus nostris Archiepiscopis Bracharensibus gratiam, & communionem Sanctæ Sedis Apost. habentibus, obediens erit, & fidelis, ac Sanctæ Matri Ecclesiæ, nostrisque, & Successorum nostrorum parebis mandatis, eidemque Canonici, & Præbendæ, ac ipsi Ecclesiæ secundum ipsius statuta, & consuetudines, ordinationesque deseruias, & deserui facies in Diuinis, iuraque, & libertates eiusdem Ecclesiæ, ac Canonicatus, & Præbendæ prædictorum manutenebis, & defendes pro posse, nihilque quod ad dictos Canonicatum, & Præbendam pertinet, alienabis, seu distrahes, sed alienata, & distracta ad ius, & proprietatem eorundem Canonicatus, & Præbendæ reduces, & reduci procurabis pro posse. Quocirca vniuersis, & singulis personis ecclesiasticis, & præsertim Decano, Canonicis, & Capitulo dictæ nostræ Ecclesiæ Bracharen. aliisque Notariis, ac Tabellionibus publicis quibuscunque per ciuitatem, & Diæcesim nostras prædictas, ac aliâs ubilibet constitutis, tenore præsentium committimus, ac damus in mandatis, quatenus ipsi, vel eorum alter, qui super hoc fuerit requisitus, ad prædictam Ecclesiam accedant, seu accedat, teque, vel procuratorem tuum tuo nomine in corporalem, realem, & actuale possessionem Canonicatus, & præbendæ, iuriumque, & pertinentiarum prædictorum ponant, & inducant, ac defendant inductum, amoto exinde quolibet illicito detentore, ac te, vel procuratorem tuum tuo nomine in præfata Ecclesia Cathedrali in Canonicum recipi faciant, seu faciat, & in fratrem, stallo tibi in choro, & loco in Capitulo ipsius Ecclesiæ cum plenitudine iuris Canonici assignatis, tibi que de ipsorum Canonicatus, & Præbendæ fructibus redditibus, & prouentibus, iuribus, & obuentibus vniuersis integrè respondeant, & faciant ab aliis quantum in eis fuerit, plenarie, & integrè responderi. Contradictores

eadem

eadem auctoritate, & per censuram ecclesiasticam compescendo. In quorum omnium, & singulorum fidem, & testimonium premisorum presentes litteras fieri, & per Notarium nostrae Camerae Archiepiscopalis infra scriptum subscribi, & publicari mandauimus, sigillique nostri iussimus, & fecimus appensione maniri. Datum Bracharae Augustae in nostro Archiepiscopali Palatio sub anno à Natiuitate Domini... Indictione.... die vero.... Mensis.... Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris ac D.N.... presentibus N.N. testibus ad praemissa specialiter vacatis, habitis, atque rogatis.

Quia verò aliquando contingere potest quod Archiepiscopus, siue Episcopus S.R.E. Cardinalis sit, ac proinde vigore indulti à Sede Apost. sibi concessit in quolibet mense de Dignitatibus, & Canonicatibus suae Ecclesiae vacantibus idoneam personam prouidere valeat, necnon pro collatione obtinenda ac litteris Apost. expediendis Romam mittere teneatur sic prouisus cum nominatione Archiepiscopi Cardinalis, ideo talis nominationis formulam hic apponere operae pretium duxi, prout sequitur.

Beauissime Pater. Cum quidam Archidiaconatus, Canonicatus, & praebenda, &c. mea Cathedralis Ecclesiae Bracharensis per obitum N. illorum dum viueret ultimi possessoris extra Romanam Curiam defuncti vacauerint, & vacent ad praesens. Ego tanquam S. R. E. Cardinalis, ac dicti Archiepiscopatus Bracharensis Archiepiscopus, & vigore indulti Apostolici à Sede Apostol. mihi concessi, dilectum mihi in Christo N. quem omnia litterarum & virtutum ornamenta ad praedictos Archidiaconatum, Canonicatum, & Praebendam, sic ut praefertur, vacantes, habile & idoneum faciunt, debito tempore nominavi, & deputavi, prout harum serie coram S. V. deputo, ac nomino, ob idque Sanctitatem V. humiliter exoro ut eorundem Archidiaconatus, Canonicatus, & praebenda dictae Ecclesiae Bracharensis titulum, collationem, ac litteras Apostolicas, desuper necessarias, & opportunas dicto N. praebere, facere, & concedere dignetur. In quorum fidem presentes litteras manu mea scriptas, sigilloque meo munitas, ac per Secretarium meum infra scriptum referendas eidem N.

duxi concedendas, & concessi. Datum Bracharae Augustae die....

Humillimus B. V. seruus

N. Card. Archiep. Bracharensis.

Verum quia etiam contingere potest quod collatio talis Dignitatis, siue Canonicatus non vacat per obitum, sed per liberam resignationem in manibus D. Archiepiscopi sponte factam, ideo collationis illius sic vacantis formulam quatenus à supradicta distat, hic apponere curavi, prout sequitur.

Cum itaque Archidiaconatus, ac Canonicatus, & Praebenda Cathedralis Ecclesiae nostrae Bracharensis, quos nuper venerabilis vir N. obtinebat, per liberam resignationem dicti N. de eis, quos tunc obtinebat, in manibus nostris sponte factam, & per nos auctoritate nostra ordinaria admissam liberè vacare noscantur, ad praesens nos Dom. Rodericus à Cunita, Dei & Apost. Sedis gratia Archiepiscopus Bracharensis dilecto nobis in Christo N. &c. & sequitur prout supra.

CAPVT XV.

Canonicatus siue Dignitatis possessio qualiter capienda?

SUMMARIVM.

- 1 Possessio de Canonicatu, siue Dignitate qua sit de Capitulo, capitulariter capi debet, & aliter capta non est manutentibilis.
- 2 Possessio capitulariter capta in Capitulo dicitur, etiam aliquibus Canonicis contradicentibus, vel illis ad alia negotia ibi congregatis.
- 3 Possessio quid sit capitulariter capta, sufficienter probatur per testes deponentes fuisse captam coram representantibus maiorem, & saniozem partem Capituli.
- 4 Instrumentum narrans tantummodo possessionem Canonicatus fuisse captam coram Notario, & testibus, nulla facta mentione de praesentia Capituli, non probat pro sustinenda manutentione.
- 5 Possessione Canonicatus in apprehensione debet Capitulum congregari, & ad eodem